

ΕΡΕΥΝΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ (ΕΤΧ)

Αποτελέσματα για την Κύπρο

Οκτώβριος 2021

Σύνοψη αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα της παρούσας έκθεσης¹ καταγράφουν τις μεταβολές στα κριτήρια χορήγησης και στη ζήτηση δανείων που σημειώθηκαν στην Κύπρο το τρίτο τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Παρουσιάζουν επίσης τις μεταβολές που αναμένεται να σημειωθούν το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Τονίζεται ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις και προσδοκίες των συμμετεχουσών στην έρευνα τραπεζών και δεν αντικατοπτρίζουν όποιες αντιλήψεις, προσδοκίες ή εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Σύνοψη των αποτελεσμάτων φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ενώ πληρέστερη ανάλυση ακολουθεί.

Σύνοψη αποτελεσμάτων ΕΤΧ Οκτώβριος 2021	Κύπρος	
	2021Q3	2021Q4 (προσδοκίες)
Κριτήρια χορήγησης δανείων		
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητα	Αμετάβλητα
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Αυστηρότερα	Αμετάβλητα
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Αυστηρότερα	Αμετάβλητα
Ζήτηση δανείων		
Επιχειρήσεις	Αύξηση	Αύξηση
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Αμετάβλητη	Αύξηση
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Αμετάβλητη	Αύξηση

Πηγή: ΚΤΚ

¹Η Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ΕΤΧ) Οκτωβρίου του 2021 διεξήχθη κατά την περίοδο 20 Σεπτεμβρίου και 5 Οκτωβρίου 2021. Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων για την Κύπρο χρησιμοποιείται ο δείκτης διάχυσης (diffusion index). Περαιτέρω πληροφορίες παρουσιάζονται στην περιγραφή της μεθοδολογίας της εν λόγω έρευνας: https://www.centralbank.cy/images/media/pdf_el/Methodology_100210.pdf

Στα γραφήματα της παρούσας έκθεσης, στις περιπτώσεις που δεν διακρίνονται συγκεκριμένες γραμμές ή ράβδοι στα διαγράμματα, ο δείκτης διάχυσης βρίσκεται στο 0 για το συγκεκριμένο τρίμηνο και μπορεί να υποδηλοί ότι, είτε δεν σημειώθηκε μεταβολή από το προηγούμενο τρίμηνο, είτε ότι οι απαντήσεις των τραπεζών αντισταθμίζονται μεταξύ τους.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αντίστοιχης έρευνας για τη ζώνη του ευρώ είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

Συνοπτικά, το τρίτο τρίμηνο του 2021, τα **κριτήρια χορήγησης δανείων**² σε **επιχειρήσεις** παρέμειναν αμετάβλητα για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο. Η εξέλιξη αυτή συνάδει με την αντίληψη ότι οι πιστωτικοί κίνδυνοι είναι σε γενικές γραμμές σταθεροί. Πιο συγκεκριμένα, αυτό είναι το δεύτερο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας στην Κύπρο που δεν αναφέρθηκε περαιτέρω αλλαγή στην αντίληψη κινδύνου από τις συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες, αντικατοπτρίζοντας ενδεχόμενα τις βελτιωμένες συνθήκες σε σχέση με την πανδημία. Όσον αφορά τα **κριτήρια χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά** για όλες τις κατηγορίες δανείων, αυτά έγιναν αυστηρότερα το τρίτο τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ο παράγοντας που συνετέλεσε στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων, σύμφωνα με την έρευνα, ήταν οι “Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη χορήγηση και παρακολούθηση δανείων”. Σύμφωνα με τις **προσδοκίες** των τραπεζών για το τέταρτο τρίμηνο του 2021, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να παραμείνουν αμετάβλητα σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Παράλληλα, η **καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις**, κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, κατέγραψε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο λόγω αυξημένης ζήτησης για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης, για αναδιάρθρωση χρέους και, για πρώτη φορά από την έναρξη της πανδημίας, για πάγιες επενδύσεις, εν μέρει αντανakλώντας το βελτιωμένο μακροοικονομικό περιβάλλον και προοπτικές. Η **καθαρή ζήτηση δανείων από νοικοκυριά**, σε αντίθεση με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου, παρέμεινε αμετάβλητη κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 για όλες τις κατηγορίες δανείων. Σύμφωνα με τις **προσδοκίες** των τραπεζών για το τέταρτο τρίμηνο του 2021, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο τόσο από επιχειρήσεις όσο και από νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να καταγράψει αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο.

² Τα κριτήρια χορήγησης δανείων αποτελούν τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές ή τα κριτήρια μιας τράπεζας για την έγκριση δανείου. Τόσο τα νέα δάνεια όσο και η αναχρηματοδότηση δανείων, δηλαδή η παράταση στη διάρκεια ενός δανείου ή η αύξηση του ποσού του δανείου, λαμβάνονται υπόψη. Θεσπίζονται πριν από την έναρξη της διαπραγμάτευσης για τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείου και πριν από την απόφαση για έγκριση/απόρριψη του δανείου. Καθορίζουν τους τύπους των δανείων που η τράπεζα θεωρεί επιθυμητούς ή μη, τις προτεραιότητες από γεωγραφική ή τομεακή άποψη, τις εξασφαλίσεις που θεωρούνται αποδεκτές ή μη, κτλ. Τα κριτήρια χορήγησης δανείων προσδιορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη βάσει των οποίων μπορεί να ληφθεί ένα δάνειο.

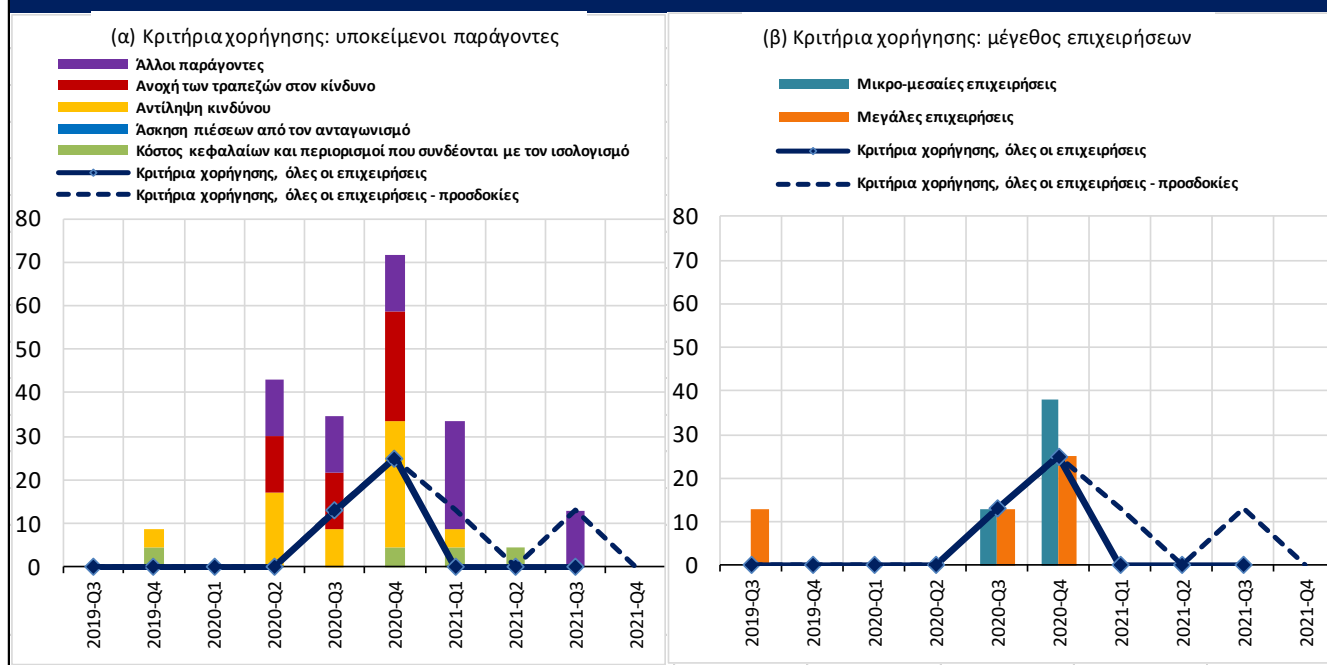
Προσφορά δανείων

Κριτήρια χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις³

Διάγραμμα 1 Αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις:

(α) υποκείμενοι παράγοντες και (β) μέγεθος επιχειρήσεων

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας".

"**Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από χρηματοδότηση μέσω της αγοράς".

"**Αντίληψη κινδύνου**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες/φρεγγυότητα δανειολήπτη" και "Κίνδυνος όσον αφορά τις ζητούμενες εξασφαλίσεις".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων, οι οποίοι επί του παρόντος σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού.

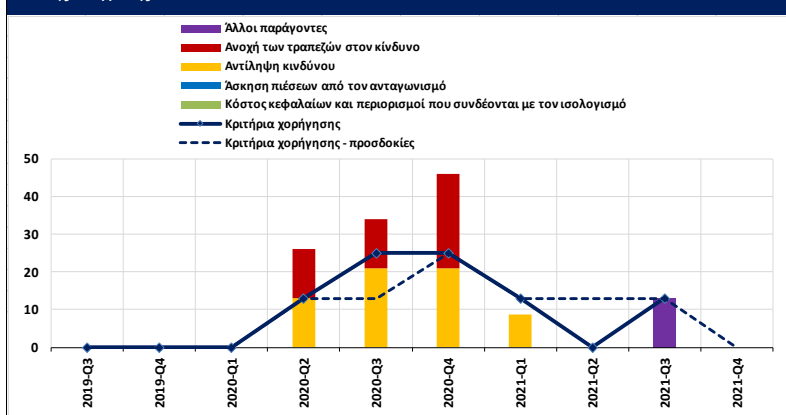
Πιο αναλυτικά, κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες, τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις στην Κύπρο, παρέμειναν αμετάβλητα, σημειώνοντας τρία συνεχόμενα τρίμηνα χωρίς μεταβολή. Η εξέλιξη αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί από τις συμμετέχουσες τράπεζες στην έρευνα του Ιουλίου 2021, οι οποίες ανέμεναν τα κριτήρια χορήγησης των εν λόγω δανείων να γίνουν αυστηρότερα κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021. Τα κριτήρια χορήγησης δανείων παρέμειναν αμετάβλητα παρά την αρνητική επίδραση από τη συνεχιζόμενη πανδημία του κορωνοϊού (βλ. **Διάγραμμα 1(α)**). Παράλληλα, σημειώνεται ότι τα κριτήρια χορήγησης δανείων κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, όπως και στα δύο προηγούμενα τρίμηνα, παρέμειναν αμετάβλητα τόσο για δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όσο και προς μεγάλες επιχειρήσεις (βλ. **Διάγραμμα 1(β)**).

³ Ο όρος «επιχειρήσεις» αναφέρεται σε μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

Κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά

Τα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά έγιναν αυστηρότερα κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, εξέλιξη σύμφωνη και με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου. Στη θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων για χορήγηση στεγαστικών δανείων, σύμφωνα με την έρευνα, συνετέλεσαν οι “Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη χορήγηση και παρακολούθηση δανείων” (βλ. **Διάγραμμα 2**, «Άλλοι παράγοντες»).

Διάγραμμα 2 Αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα".

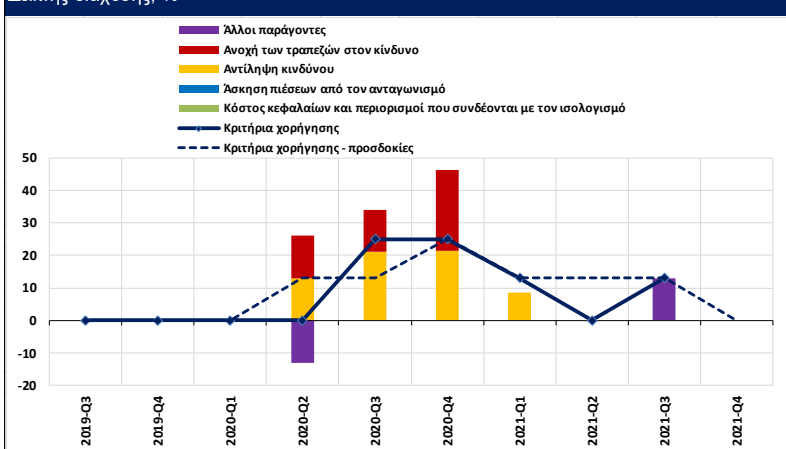
"Αντίληψη κινδύνου" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Προοπτικές για την αγορά κατοικίας, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων εξελίξεων στις τιμές κατοικίας" και "Φερεγγυότητα δανειολήπτη".

Οι **"Άλλοι παράγοντες"** αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά

Τα κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά επίσης έγιναν αυστηρότερα κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021. Η εξέλιξη αυτή ήταν σύμφωνη με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου (βλ. **Διάγραμμα 3**). Όπως και για τα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων, οι “Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τη χορήγηση και παρακολούθηση δανείων” αναφέρθηκαν ως παράγοντας που συνετέλεσε στην αυστηροποίηση των κριτηρίων χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά (βλ. **Διάγραμμα 3**, «Άλλοι παράγοντες»).

Διάγραμμα 3 Αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα".

"Αντίληψη κινδύνου" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Φερεγγυότητα καταναλωτών" και "Κίνδυνος όσον αφορά τη ζητούμενη ασφάλεια".

Οι "Άλλοι παράγοντες" αφορούν επιτροσόφτους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

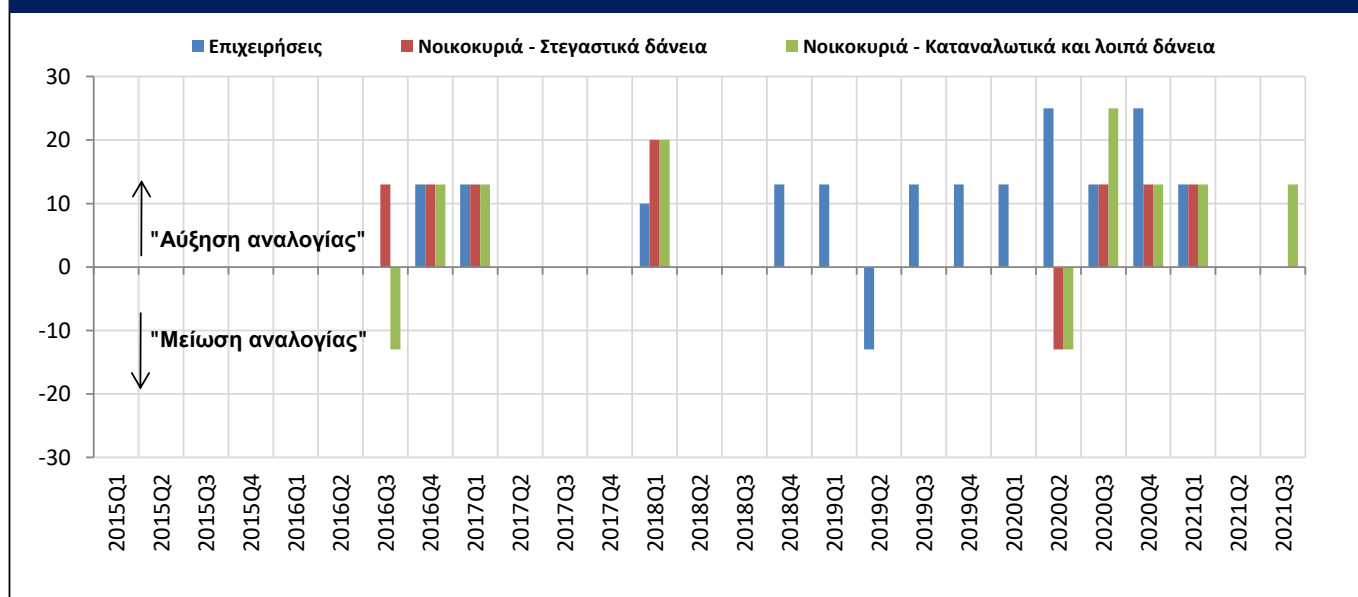
Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το τέταρτο τρίμηνο του 2021, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να παραμείνουν αμετάβλητα (βλ. **Διαγράμματα 1-3**).

Απορριφθείσες αιτήσεις

Η αναλογία των αιτήσεων οι οποίες απορρίφθηκαν ως προς το σύνολο των αιτήσεων, κατέγραψε αύξηση κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια προς νοικοκυριά. Η εξέλιξη αυτή συνάδει με τα αυστηρότερα κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων από τις τράπεζες. Η αναλογία των αιτήσεων που απορρίφθηκαν για τα δάνεια προς επιχειρήσεις παρέμεινε κατά βάση αμετάβλητη, όπως και τα κριτήρια χορήγησης των εν λόγω δανείων, ενώ για τα στεγαστικά δάνεια προς νοικοκυριά παρέμεινε αμετάβλητη, παρά τα αυστηρότερα κριτήρια χορήγησης τους κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 (βλ. **Διάγραμμα 4**).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4 Αναλογία αιτήσεων που απορρίφθηκαν σε σχέση με όλες τις αιτήσεις δανείων στην εν λόγω κατηγορία δανείων
Δείκτης διάχυσης, %

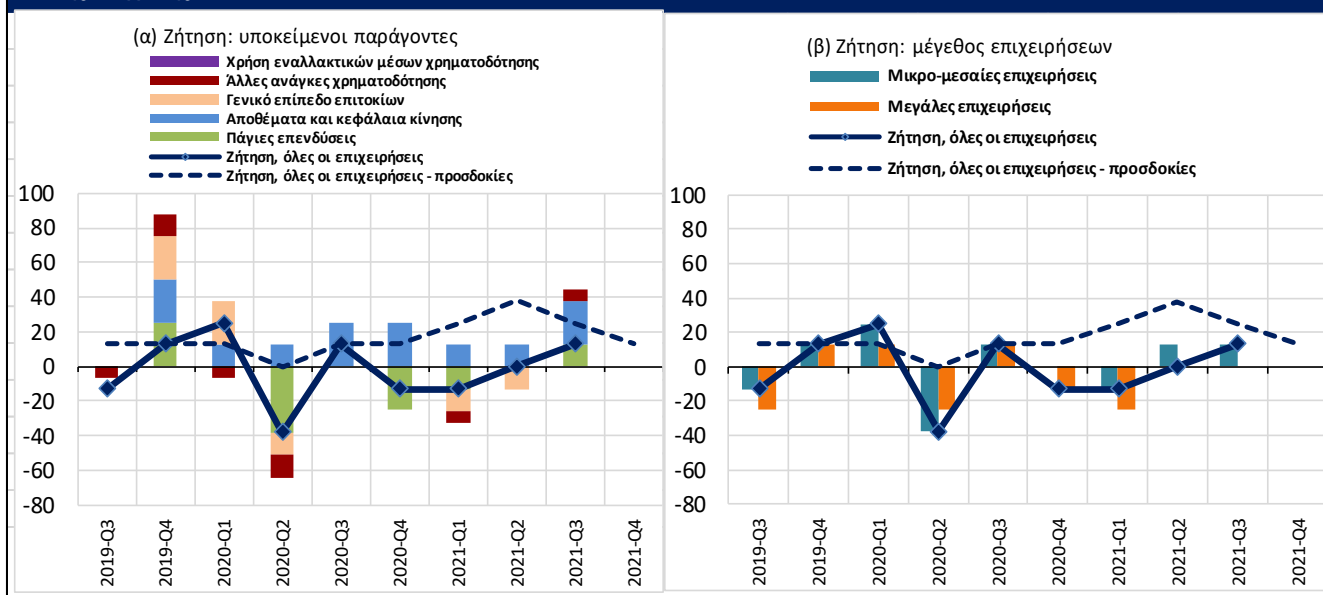
Ζήτηση Δανείων

Ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων από επιχειρήσεις

Διάγραμμα 5 Αλλαγές στη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων από επιχειρήσεις:

(α) υποκείμενοι παράγοντες και (β) μέγεθος επιχειρήσεων

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων, **θετική ένδειξη** υποδηλώνει αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλώνει μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Συγχωνεύσεις ή εξαγορές και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων" και "Αναχρηματοδότηση / αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους".

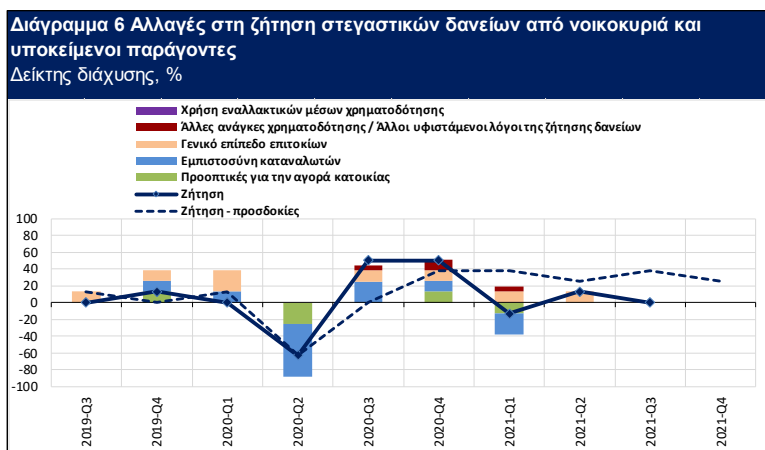
"**Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Δάνεια από μη τραπεζικά ιδρύματα", "Εκδοση/εξόφληση χρεογράφων" και "Εκδοση/εξόφληση μετοχών".

Κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις κατέγραψε αύξηση, σύμφωνα με την έρευνα, αν και σε λιγότερο βαθμό από ό,τι αναμενόταν με βάση τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου. Συγκεκριμένα η αύξηση της ζήτησης για νέα δάνεια από επιχειρήσεις κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 αποδίδεται στην αυξημένη ζήτηση δανείων για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης και, για πρώτη φορά από την έναρξη της πανδημίας, για πάγιες επενδύσεις, αντανακλώντας, εν μέρει, τις βελτιωμένες οικονομικές προοπτικές. Στην αύξηση συνέβαλε, επίσης η ζήτηση για αναδιάρθρωση χρέους (συμπεριλαμβάνεται στις "Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης"⁴, βλ. **Διάγραμμα 5(α)**). Η καθαρή ζήτηση δανείων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατέγραψε αύξηση κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, ενώ παράλληλα η καθαρή ζήτηση δανείων από μεγάλες επιχειρήσεις δεν κατέγραψε οποιαδήποτε μεταβολή (βλ. **Διάγραμμα 5(β)**).

⁴ Στο Διάγραμμα 5 ο παράγοντας «Αναχρηματοδότηση / αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους» ενσωματώνεται μετά από ομαδοποίηση στις «Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης» (βλ. σημείωση στο Διάγραμμα) και το 2021Q3 εν μέρει αντισταθμίζεται από τον άλλο παράγοντα της ομάδας, «Συγχωνεύσεις ή εξαγορές και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων», που δεν σημείωσε αλλαγή το εν λόγω τρίμηνο.

Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για στεγαστικά δάνεια

Η καθαρή ζήτηση για στεγαστικά δάνεια από νοικοκυριά παρέμεινε αμετάβλητη κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Η εξέλιξη αυτή ήταν σε αντίθεση με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί από τις συμμετέχουσες τράπεζες στην έρευνα του Ιουλίου 2021, οι οποίες ανέμεναν τη ζήτηση για στεγαστικά δάνεια να αυξηθεί κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 (βλ. **Διάγραμμα 6**).

Σημειώσεις:

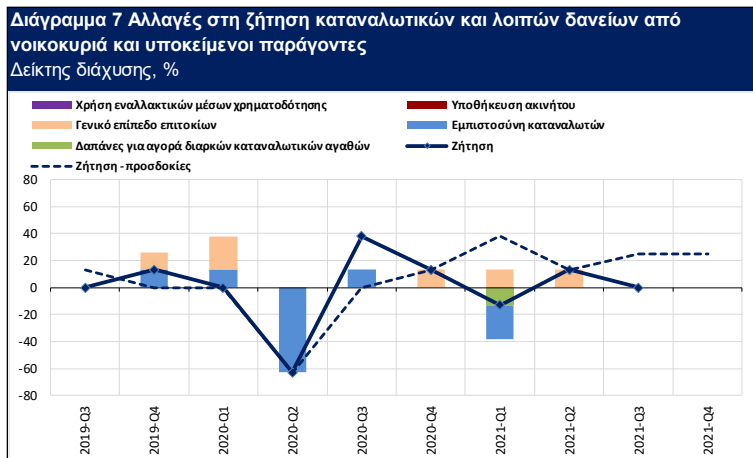
Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης / Άλλοι υφιστάμενοι λόγοι της ζήτησης δανείων" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Αναχρηματοδότηση/ αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους" και "Κανονιστικό και φορολογικό καθεστώς των αγορών κατοικίας".

"Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση για αγορά κατοικίας από αποταμιεύσεις/προκαταβολή", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Άλλες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης".

Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια

Η καθαρή ζήτηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων από νοικοκυριά επίσης παρέμεινε αμετάβλητη το τρίτο τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Όπως και για τα στεγαστικά δάνεια, η εξέλιξη αυτή ήταν αντίθετη με τις προσδοκίες για αύξηση που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου (βλ. **Διάγραμμα 7**).

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση από αποταμιεύσεις", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Άλλες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης".

"Υποθήκευση ακινήτου" αφορά τον παράγοντα "Καταναλωτικές δαπάνες οι οποίες χρηματοδοτούνται από δάνεια με προσημείωση ακινήτου".

Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των συμμετεχουσών στην έρευνα τραπεζών για το τέταρτο τρίμηνο του 2021, η καθαρή ζήτηση δανείων, τόσο από επιχειρήσεις, όσο και από νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να καταγράψει αύξηση, σε σχέση με το υπό αναφορά τρίμηνο (βλ. **Διαγράμματα 5-7**).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Όροι και προϋποθέσεις

Το Παράρτημα αφορά τους Όρους και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων για όλες τις κατηγορίες δανείων.

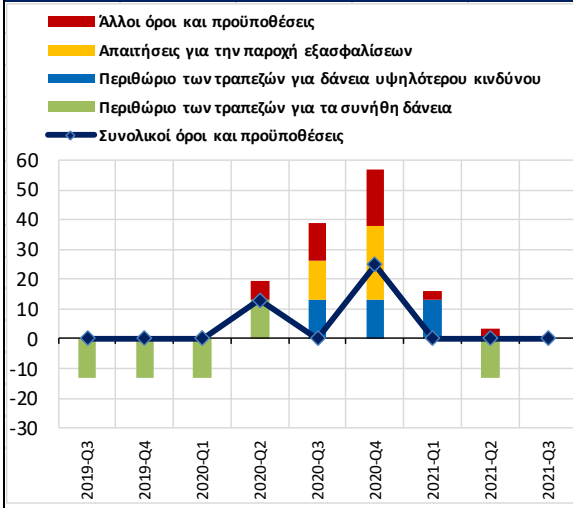
Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων αφορούν τις προϋποθέσεις ενός δανείου (νέο δάνειο ή αναχρηματοδότηση δανείου) το οποίο η τράπεζα είναι πρόθυμη να χορηγήσει, δηλαδή τους όρους και προϋποθέσεις του δανείου που στην ουσία έχει εγκριθεί όπως ορίζονται στη δανειακή σύμβαση μεταξύ της τράπεζας (δανειστή) και του δανειολήπτη. Γενικά αφορούν το συμφωνηθέν επιτόκιο ή τη διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς, το μέγεθος του δανείου, τις προϋποθέσεις πρόσβασης, καθώς και άλλους όρους και προϋποθέσεις που αφορούν επιβαρύνσεις εκτός τόκων (π.χ. προμήθειες), τις εξασφαλίσεις ή εγγυήσεις τις οποίες οφείλει να παρέχει ο αντίστοιχος δανειολήπτης (συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμιστικών υπολοίπων), δανειακές ρήτρες και τη συμφωνηθείσα διάρκεια του δανείου. Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη και μπορεί να μεταβάλλονται παράλληλα με τα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων ή ανεξάρτητα από αυτά. Για παράδειγμα, μια άνοδος στο κόστος χρηματοδότησης της τράπεζας ή μια επιδείνωση των γενικών οικονομικών προοπτικών μπορεί να οδηγήσει σε πιο αυστηρά κριτήρια έγκρισης (κριτήρια χορήγησης πιστώσεων) και σε πιο αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις των δανείων τα οποία η τράπεζα είναι πρόθυμη να εγκρίνει και τα οποία οι πελάτες της είναι πρόθυμοι να αποδεχτούν. Εναλλακτικά, η τράπεζα μπορεί να μεταβάλει μόνο τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων (π.χ. αυξάνοντας την απαιτούμενη διαφορά επιτοκίου για να αντισταθμίσει το επιπρόσθετο κόστος/κίνδυνο) και να αφήσει αμετάβλητα τα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων.

ΕΤΧ, Οκτώβριος 2021 - Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση δανείων	2021Q3	2021Q4 (προσδοκίες)
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητοι	*
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Αμετάβλητοι	*
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Αμετάβλητοι	*

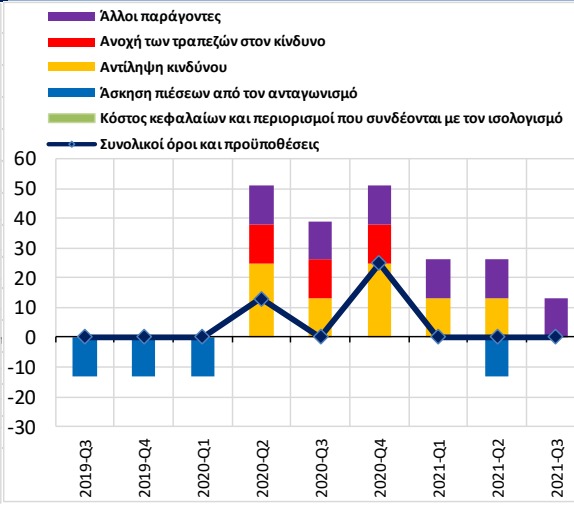
Πηγή: ΚΤΚ

*Η έρευνα δεν περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με τις αναμενόμενες αλλαγές στους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης δανείων.

Διάγραμμα 1α) Αλλαγές στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις
Δείκτης διάχυσης, %

Διάγραμμα 1β) Παράγοντες που επηρέασαν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

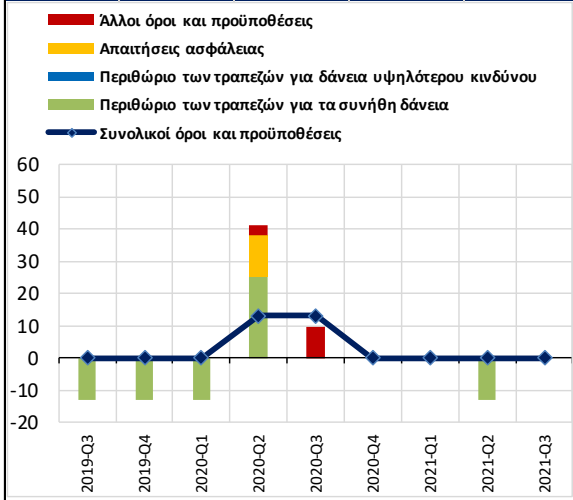
Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς.

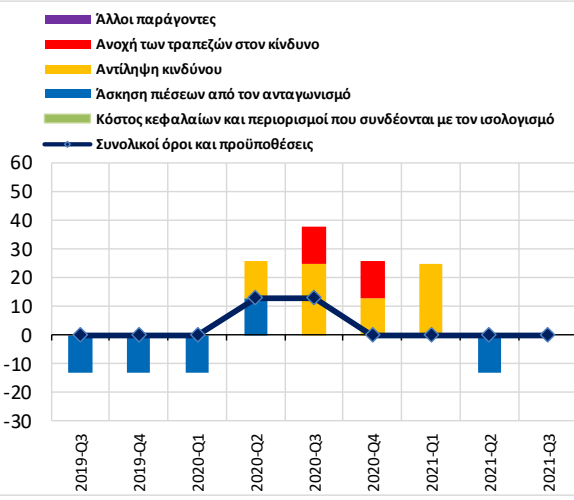
"**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων", "Μέγεθος δανείου ή πιστωτικού ορίου", "Ρήτρες δανείων" και "Διάρκεια".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων, οι οποίοι επί του παρόντος σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού.

Διάγραμμα 2α) Αλλαγές στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Διάγραμμα 2β) Παράγοντες που επηρέασαν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

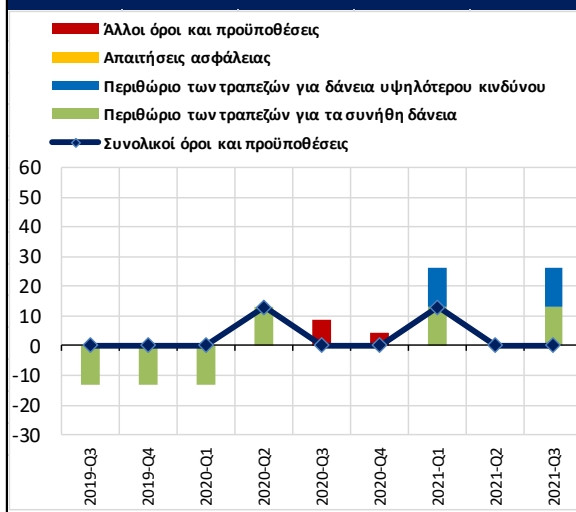
Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς.

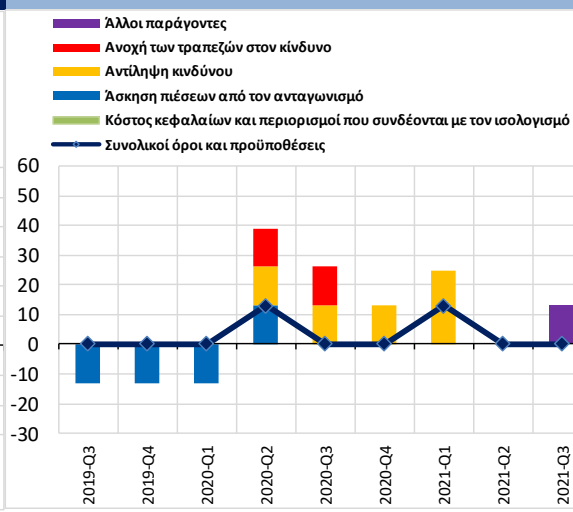
"**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων: "Λόγος δανείου προς αξία ακινήτου", "Άλλοι περιορισμοί όσον αφορά το μέγεθος του δανείου", "Διάρκεια" και "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Διάγραμμα 3α) Αλλαγές στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Διάγραμμα 3β) Παράγοντες που επηρέασαν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς.

"**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν: "Μέγεθος δανείου", "Διάρκεια" και "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Σημειώσεις:

Η Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων αποτελεί μια ποιοτική έρευνα για τις τραπεζικές χορηγήσεις στη ζώνη του ευρώ και βασικός της στόχος είναι η βελτίωση της πληροφόρησης για τις συνθήκες χρηματοδότησης στη ζώνη του ευρώ. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας απευθύνεται σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών της κάθε χώρας της ζώνης του ευρώ και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων για το δανεισμό στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Για παράδειγμα, περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν τα κριτήρια για την έγκριση των δανείων, τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων καθώς και την αξιολόγηση των τραπεζών για τις συνθήκες που επηρεάζουν τη ζήτηση των δανείων. Περαιτέρω πληροφορίες θα βρείτε στην περιγραφή της μεθοδολογίας της εν λόγω έρευνας:

https://www.centralbank.cy/images/media/pdf_el/Methodology_100210.pdf

Σημειώνεται ότι από τον Απρίλιο 2015 το ερωτηματολόγιο της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων έχει εμπλουτιστεί με επιπρόσθετες ερωτήσεις.

Τα αποτελέσματα της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων, η οποία διεξήχθη τον Οκτώβριο του 2021, αναφέρονται στις αλλαγές που σημειώθηκαν το τρίτο τρίμηνο του 2021, σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο και στις προσδοκίες των τραπεζών για το τέταρτο τρίμηνο του 2021 όσον αφορά τα κριτήρια χορήγησης και τη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας για την Κύπρο δεν είναι σταθμισμένα ως προς το μερίδιο αγοράς της κάθε τράπεζας που λαμβάνει μέρος στην έρευνα, επομένως οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων έχουν την ίδια βαρύτητα. Η έρευνα καλύπτει περίπου το 85% της αγοράς χορηγήσεων στην Κύπρο που δίνονται σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ. Για την ανάλυση των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων χρησιμοποιείται ο δείκτης διάχυσης (diffusion index). Σημειώνεται ότι ο δείκτης διάχυσης στο 0 μπορεί να υποδηλώσει ότι, είτε δεν σημειώθηκε μεταβολή από το προηγούμενο τρίμηνο, είτε ότι οι απαντήσεις των τραπεζών αντισταθμίζονται μεταξύ τους.

Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της έρευνας βασίζονται στις απαντήσεις των τραπεζών που συμμετέχουν στην εν λόγω έρευνα και εκφράζουν τη δική τους αντίληψη για τη χρηματοδοτική αγορά στην Κύπρο. Τα αποτελέσματα δεν αντιπροσωπεύουν όποιες αντιλήψεις, προσδοκίες ή εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.